

NAVODILA ZA ZIMSKO SLEDENJE VOLKOV V OKVIRU PROJEKTA SLOWOLF

Veseli smo, da ste se nam pridružili v akciji zimskega sledenja volkov, ki bo potekala v okviru projekta SloWolf (LIFE08 NAT/SLO/000244 SloWolf). S to akcijo, ki bo hkrati potekala po večjem delu razširjenosti volkov v Sloveniji, bomo pridobili pomembne podatke o razporejenosti, velikosti in številu njihovih tropov, obenem pa bomo poskusili pridobiti tudi večje število vzorcev iztrebkov in urina za genetske analize. Poleg pridobivanja osnovnih znanj o razširjenosti in biologiji volkov v Sloveniji pa ima akcija, ki vključuje tudi vas – prostovoljce – širši pomen. Z aktivni vključevanjem širše javnosti v aktivnosti projekta želimo, da bi se nivo znanja in odnos do volka v Sloveniji izboljšala, kar bo pripomoglo k uspešnejšemu varstvu te vrste velike zveri v naših gozdovih.

V tem dopisu boste našli navodila, kako izvajati popis volkov na terenu. Pomembno je, da se navodil natančno držite, saj bodo podatki zbrani na različnih delih Slovenije le na ta način primerljivi med seboj. **PRED ODHODOM NA TEREN NATANČNO PREBERITE TA NAVODILA IN V PRIMERU KAKRŠNIHKOLI NEJASNOSTI KONTAKTIRAJTE VAŠEGA LOKALNEGA KOORDINATORJA** (kontakte najdete na koncu teh navodil). Natančno si preberite tudi navodila za odvzem vzorcev za genetiko, ki jih boste dobili skupaj s posodicami za genetske vzorce (najdete jih tudi na naši spletni strani www.volkovi.si pod rubriko Multimedija / Publikacije). Na terenu vselej upoštevajte pravila etičnega obnašanja v naravi in pazite na to, da ne vznemirjate živali.

Želimo vam uspešno sledenje in čim več lepih trenutkov v naravi.

PREPOZNAVANJE SLEDI VOLKOV

Stopinja volka je podobna pasji, sestavljajo jo štiri manjše prstne blazinice in ena večja zadnja blazinica (glej sliko 1). Volčja stopinja je običajno dolga 8-11 cm in široka 7-10 cm (tudi pri mladičih velikost šape v zimskem času večinoma že dosega velikost odraslih živali; stopinje zadnje šape so manjše od stopinj sprednjih šap). Pri velikosti je potrebno upoštevati, da se lahko starejše sledi ob taljenju snega povečajo.

Običajno so pri volku pred odtisi prstnih blazinic vidni odtisi krempljev – po tem volčjo stopinjo ločimo od risove, saj ima ris vpotegljive kremplje (tako kot domača mačka) in zato odtisov krempljev običajno ni videti. Stopinje lisice so po obliki podobne volčjim, vendar so precej manjše – običajno merijo okoli 5 cm v dolžino in 4 cm v širino.

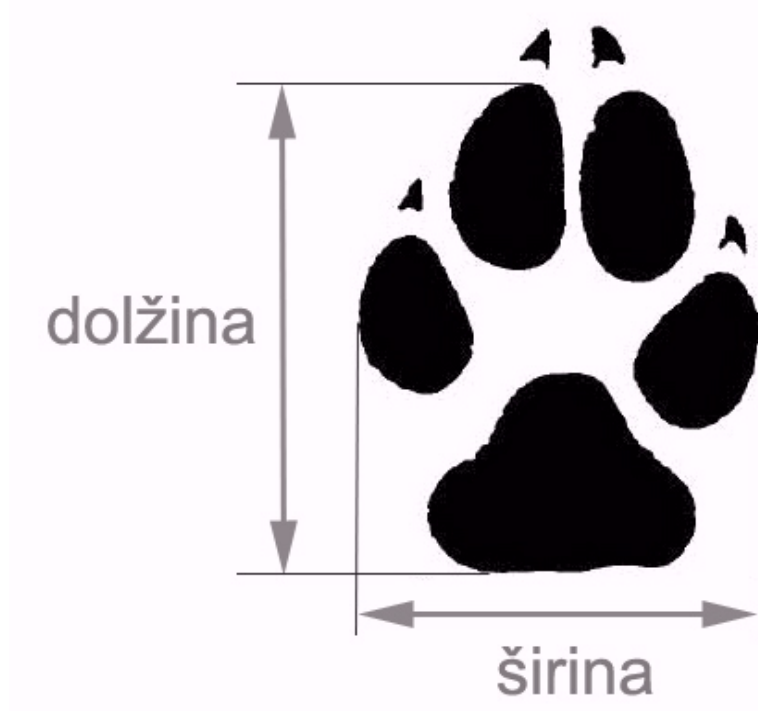
Ločevanje sledi volkov in sledi psov je lahko precej zahtevno. Stopinje psov so pogosto bolj okrogle in manjše od volčjih, vendar pa je pri nekaterih pasmah psov oblika posamezne stopinje lahko praktično identična volčji. Nekaj lastnosti, ki so nam lahko v pomoč pri razlikovanju pasjih in volčjih sledi:

- prisotnost človeških sledi kažejo na možnost, da je šlo za sprehajalca s psom
- sledi psov pogosto vodijo v cik-caku, krogih, pentljah, skakanju s ceste in nazaj ipd.; volkovi se večinoma gibajo v ravni liniji, lahko pa tudi oni občasno spremenijo način gibanja – npr. pri lovu, včasih pa tudi zavijejo na rob ceste, kjer markirajo in nato spet nadaljujejo pot v ravni liniji
- odtisi pasjih šap kažejo na bolj tope kremplje kot pri volku

- če najdemo iztrebek, preverimo njegovo vsebino – volčji iztrebki običajno vsebujejo veliko količino dlak (lahko tudi koščke kosti), vmesna amorfna snov je črne ali sive barve (redkeje rjave), za iztrebke volkov je značilen tudi močan neprijeten vonj; v iztrebkih psov večinoma ne najdemo dlake, pogosto so rjave, rumenkaste ali zelenkaste barve in imajo manj izrazit vonj; ris svoj iztrebek običajno zakoplje
- volkovi se pogosto gibljejo v skupinah, ne pa vedno; če opazimo sledi tropa živali, so pri volkovih vse stopinje velike in podobne velikosti, medtem ko je pri skupinah psov vmes pogosto kakšen manjši pes, katerega stopinje se očitno ločijo od volčjih
- volkovi se redko približajo vasem bližje kot 500 m, zato moramo v bližini naselij še posebej upoštevati možnost, da gre za sledi psov

MERJENJE STOPINJ

Ko najdemo stopinje volkov, izmerimo velikost stopinje. V pomoč naj nam bo spodnja slika. Izmerimo 1.) dolžino celotne stopinje – razdalja od zadnjega roba zadnje blazinice do sprednjega roba srednjih dveh prstnih blazinic (pri tem ne upoštevamo odtisov krempljev), in 2.) največjo širino stopinje – razdalja od desnega roba skrajno desne prstne blazinice do levega roba skrajno leve prstne blazinice. Pogosto bomo naleteli na sledi več volkov skupaj. Poskusimo izmeriti velikost stopinj vsakega od njih. To naredimo na mestu, kjer se sledi razcepijo, da smo prepričani, da res pripadajo različnim volkovom. Običajno so sprednje šape večje od zadnjih. Pri vsakem volku izmerimo velikost večje stopinje (sprednje noge). Mere stopinj zapišemo na popisni obrazec.

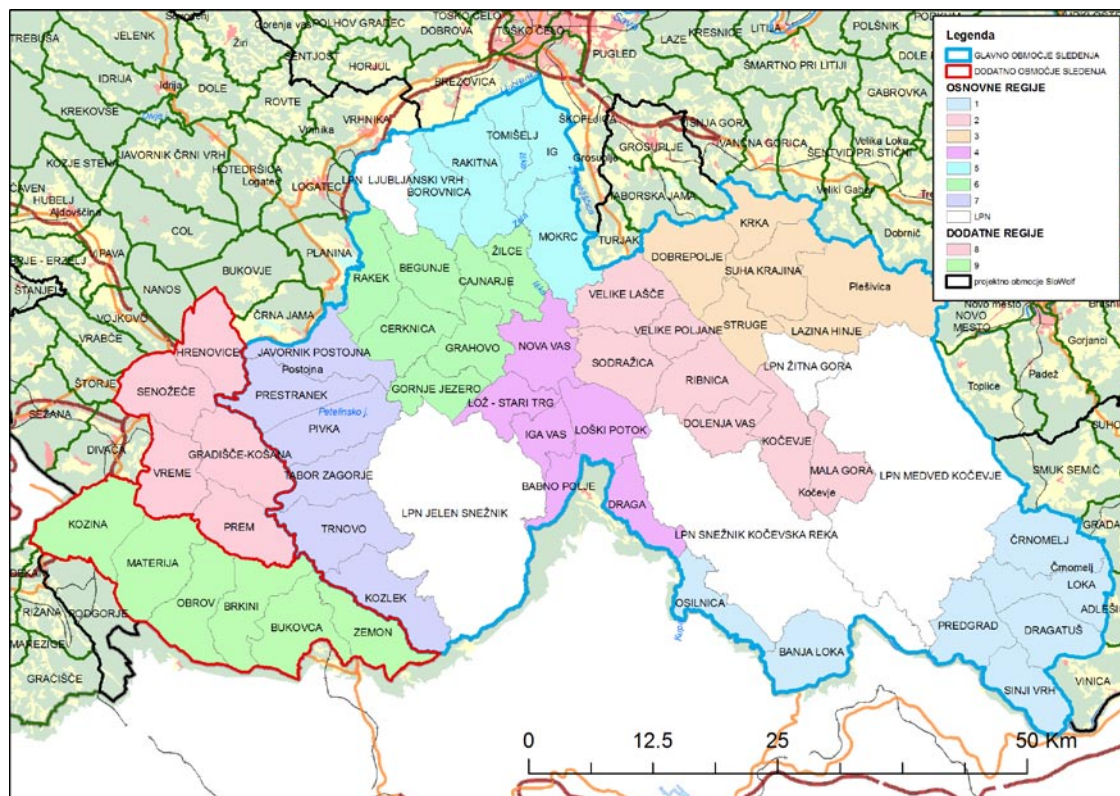

Slika 1: Skica stopinje volka in prikaz merjenja širine in dolžine stopinje. Pri merjenju dolžine ne upoštevamo odtisov krempljev (op.: stopinja na skici ni v naravni velikosti).

IZVAJANJE ISKANJA SLEDI IN SLEDENJE VOLKOVOM

Območje popisa

Popis volkov s pomočjo sledenja bo potekal sočasno na velikem območju, pri čemer bo sodelovalo veliko število prostovoljcev. Celotno popisno območje za popisovanje s prostovoljci za leto 2011 je razdeljeno na 9 regij (oziroma 7, če ne bo dovolj snega na Primorskem) in 55 manjših območij - lovišč. Za vsako regijo bo zadolžen po en lokalni koordinatorski, ki bo koordiniral potek sledenja znotraj svoje regije. Razdelitev regij na manjša območja je narejena po loviških lovskih družin (slika 2).

Slika 2: Razdelitev popisnega območja zimskega sledenja za 2011 (z belo so označena lovišča s posebnim namenom, ki jih bodo pokrivali poklicni lovci Zavoda za gozdove Slovenije). V primeru pomanjkanja snega na Primorskem, v popis ne bosta vključeni dodatni regiji 8 in 9 (obrobjeno z rdečo).

Regije: 1 – Kolpsko-Belokranjska, 2 – Ribniško-Kočevska, 3 – Suhokranjska, 4 – Loška, 5 – Krimska, 6 – Cerkniška, 7 – Pivška, 8 – Senožeška, 9 – Brkinsko-Kraška

Datum popisa

Točen datum sledenja bo določen naknadno, ker je odvisen od primernosti snežnih razmer za sledenje. Sledenje bo potekalo v soboto ali nedeljo, vsaj 24 ur po zadnjem splošnem sneženju. Glede na vremensko napoved bodo lokalni koordinatorski prijavljene prostovoljce o akciji obvestili vsaj tri dni pred načrtovanim sledenjem - najkasneje v sredo boste prijavljeni prejeli e-mail s potrdilom, da bo akcija naslednji vikend. Do četrтка do 24:00 boste imeli čas, da se prijavite (odgovorite preko e-maila). V petek vas bo nato vaš lokalni koordinatorski poklical po telefonu in vam sporočil točen kraj in čas zbornega mesta na terenu.

Potrebna oprema

Za sledenje boste potrebovali naslednje pripomočke (z * je označen material, ki vam ga bomo priskrbeli mi):

- ta navodila za sledenje*
- obrazec za vpisovanje podatkov*
- plastificiran zemljevid vašega območja za vrisovanje pregledane poti*
- svinčnik in flomaster*
- posodice za odvzem genetskih vzorcev (**zelene za iztrebke**, **rumene za urin**)*
- merilce za merjenje velikosti stopinj (uporabite lahko tudi merilce na zadnji strani navodil za genetiko)
- dobra terenska obutev in topla oblačila
- hrana in pijača
- mobilni telefon
- fotoaparati (vsaj 1 na skupino)
- kompas

Priporočljiva dodatna oprema, če jo imate na voljo: **prenosni GPS**, gamaše, žepni nož in plastične vrečke (lahko tudi krplje, turne ali tekaške smuči, če bodo razmere dopuščale).

Začetek sledenja

Lokalni koordinatorji vam bodo sporočili točen kraj in uro, kjer se boste dobili zjutraj na dan sledenja. Tam vam bodo razdelili potreben material in oblikovali skupine (min. po dve osebi), ki bodo pregledale določeno lovišče. Članom lovskih družin ni potrebno priti na zborna mesto (ste seveda tudi dobrodošli), material pa vam bomo razdelili pred začetkom akcije oziroma vam ga bodo prinesli drugi prostovoljci (ne-lovci), ki vam bodo pomagali pri popisovanju vašega lovišča.

Prostovoljci-ne-lovci, ki se boste priključili prostovoljcem-lovcem pri popisu v njihovem lovišču, se z njimi dogovorite za zborna mesto in sledite njihovim navodilom (kateri del lovišča boste pregledali, ali boste popisovali v ločenih ali v mešanih ekipah itd.).

Iskanje sledi

Znotraj lovišča (oziroma dela lovišča), ki vam je bil dodeljen, iščemo sledi volkov. Stopinje iščemo predvsem po makadamskih gozdnih cestah, tako da enakomerno pregledamo območje. Pri tem se izogibamo spluženim in asfaltnim cestam, kjer bi težko opazili stopinje živali. Če so gozdne ceste prevozne, iščemo sledi s počasno vožnjo (max. 10 km/h) z avtomobilom in se ustavimo, ko opazimo sledi, da preverimo, kateri živalski vrsti pripadajo. Če snežne razmere ne dopuščajo vožnje z avtomobilom, sledi iščemo peš. Pri tem jih prav tako iščemo predvsem po makadamskih gozdnih cestah, lahko pa tudi po gozdnih vlakih (gozdne poti za spravilo lesa). Pri iskanju sledi se izogibajmo krmiščem za divjad, da bomo živali čim manj vznemirjali (če naključno naletimo na krmišče, se hitro in tiho oddaljimo). Krmiščem se ne izogibamo, ko hodimo po sledi volkov, kljub temu pa poskusimo v njihovi bližini delati čim manj hrupa.

Tekom dneva poskusimo pregledati približno 30 km gozdnih cest (če smo peš, zadostuje 10-15 km) oziroma do prve volčje sledi. **Zelo pomembno je, da na karto zabeležimo tudi pot, ki smo jo pregledali, vendar na njej nismo našli sledi volkov.** Če imamo GPS, je najbolje, da shranimo celotno pregledano pot.

Ob najdbi volčjih sledi

Ko najdemo stopinje volkov, se najprej poskusimo prepričati, ali ne gre morda za katero drugo vrsto (psa, lisica, risa – glej poglavje o prepoznavanju sledi). Ko smo se prepričali, da gre res za sledi volkov, točko označimo na karti (npr. z »1«) in če imamo GPS, si shranimo tudi koordinate. Izmerimo velikost stopinje (dolžina in širina – glej poglavje o merjenju stopinj) in jo fotografiramo (slikamo tako posamezno stopinjo, kot tudi celo sled – več zaporednih stopinj skupaj). Če je v tropu več volkov, poskusimo izmeriti velikost stopinje vsakega od volkov. Nato **peš** sledimo volkovom (tudi če se gibljejo po prevoznih cestah). Običajno jim sledimo v smeri, kamor so hodili, če pa nadaljevanje sledenja v tej smeri ni možno (npr. pomanjkanje snega, izgubimo sled, smo na robu lovišča), lahko sledimo tudi v nasprotni smeri, vendar to obvezno s puščico označimo na karti.

Sledenje volkov

Pri sledenju volkov njihovo pot sproti s priloženim alkoholnim flomastrom vrisujemo na karto (če imamo GPS, pot shranjujemo tudi v napravo). Pot, po kateri smo sledili stopinjam volkov, na karti označimo s puščicami (glej primer na sliki 3). Pri sledenju smo pozorni na minimalno število živali. V globokem snegu volkovi pogosto potujejo v vrsti eden za drugim, zato jim je včasih potrebno slediti tudi po več kilometrov, da zanesljivo ugotovimo število volkov v tropu. Pri tem moramo biti pozorni, če kje naredijo pentljo ali se kje vračajo po isti sledi (to je posebej pogosto okoli ostankov plena in ob ležiščih volkov), saj lahko dobimo občutek, da je volkov več, kot jih je bilo v resnici. Če se trop razdeli, sledite skupini, v kateri je več volkov.

Volkovom sledimo vsaj 2-3 km, vsekakor pa ne manj kot 1 km. Če imate željo je seveda dobrodošlo, da volkove sledite tudi dlje. Zaželeno je tudi, da sledimo dovolj dolgo, da dobimo vsaj en vzorec za genetiko. Če bo vzorec deloval, bomo lahko zanesljivo določili, kateremu tropu so pripadali volkovi, ki ste jim sledili.

Poleg vrisovanja prehojene poti na karti označimo tudi vsa dodatna opažanja – npr. lokacijo, kjer smo našli iztrebek, markiranje z urinom, ostanke plena, če smo opazili, da se je kateri od volkov odcepil od ostalega tropa, ali če se je kakšen volk priključil itd. Najlažje je, če takšna opažanja na karti označimo z zaporedno številko, na obrazcu za vpisovanje podatkov, pa zapišemo, kaj smo na tej lokaciji opazili (če imamo GPS, vpišemo tudi koordinate). Primer izpolnjenega popisnega obrazca je na sliki 4.

Če najdemo ostanke plena, takoj pokličemo lokalnega koordinatorskega oziroma mu najdbo javimo čim prej, ko pridemo do GSM signala. Še isti dan koordinatorskega sporočimo tudi najdeno sled risa.

Ko sledimo volkovom, je priporočljivo, da ne stopamo v stopinje volkov, tako da se bomo lahko vrnili in še enkrat poskušali razbrati vedenje in gibanje volkov, če bo to potrebno.

Ko končamo sledenje, to označimo na karti in se vrnemo do avtomobila. Če nismo prepričani, kje smo, je najbolje, da se vrnemo po svoji sledi. Po končanem sledenju volkov ni potrebno iskati sledi v preostalem, še nepregledanem delu lovišča (če najdemo sledi volkov prej, ni potrebno opraviti 30 km oz. 10-15 km iskanja).

Zbiranje vzorcev iztrebkov in urina za genetiko

Tekom sledenja smo posebej pozorni tudi na iztrebke in na markiranje z urinom. Če najdemo iztrebek ali urin, vzamemo vzorec za genetiko, pri čemer upoštevamo navodila za odvzem vzorcev za genetiko (posebna knjižica z navodili, ki jo dobite skupaj s posodicami za odvzem vzorcev). Iztrebek tudi slikajmo. Podatke na etikete posodic vpisujemo s priloženim grafitnim svinčnikom (ta se ohrani tudi, če se etiketa zmoči).

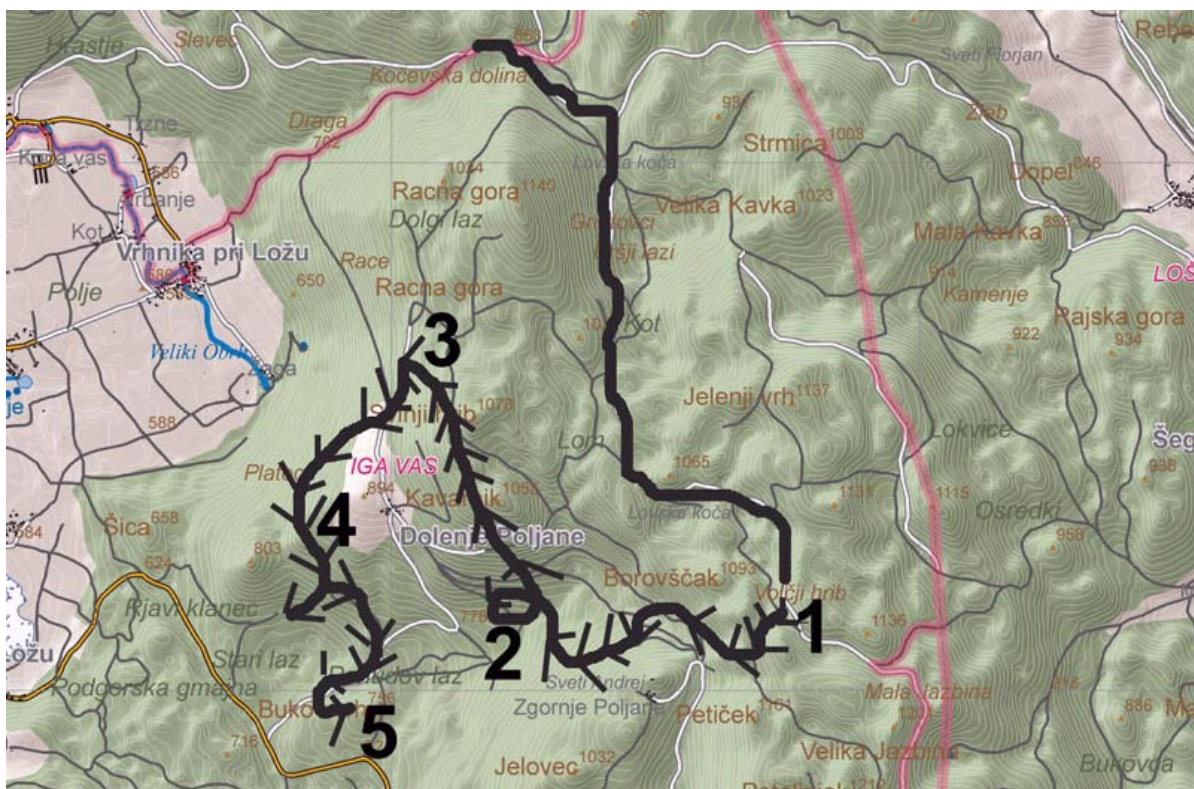
Če tekom sledenja najdemo več iztrebkov, vzamemo po en vzorec za genetiko iz vsakega izmed njih. Med sledenjem vzamemo vzorec urina iz samo dveh različnih markacij (uriniranje na navpičen objekt – dominantna žival), poleg tega pa vzamemo vzorec tudi vsakič, ko najdemo uriniranje na tla (večja količina urina izpuščena neposredno na tla – podrejena žival). Pri vzorcih urina pazimo, da damo v eno posodico za vzorec urin oziroma iztrebek enega samega volka!

Vpisovanje podatkov v karto in popisni obrazec

Na karto z navadno črto vrišemo pot, ki smo jo pregledali, vendar na njej nismo opazili sledi volkov. S puščicami označimo pot, po kateri smo sledili volkovom (glej primer na sliki 3). Puščice naj bodo obrnjene v smer, v katero so volkovi hodili. Z zaporednimi številkami označimo začetek in konec sledenja ter lokacije ostalih posebnih opažanj. Na karto vrisujemo z alkoholnim flomastrom.

V popisni obrazec s priloženim svinčnikom (najdemo ga v paketu za genetiko) vpišemo zaporedne številke, ki ustrezajo številkam na karti in ob vsaki številki zapišemo naša opažanja (najdena sled, najden iztrebek, najden urin, ali smo vzeli vzorec za genetiko, najden ostanek plena, najdena sled risa, mesta, kjer se je kateri izmed volkov odcepil od ostalega tropa ali ko se je sledem priključil novi volk, zaključek sledenja itd.). Za vsako točko tudi vpišemo čas opažanja in minimalno število volkov, ki smo jih ocenili. Če imate GPS, v popisni obrazec vpišite koordinate ob vsaki točki (koordinate lahko zapišete v katerikoli obliki – stopinjski, Gauss-Krueger ...).

Tudi če nismo našli nobene sledi volkov, izpolnimo zgornji del popisnega obrazca (imena popisovalcev, območje, način iskanja sledi itd.).

Slika 3: Primer izpolnjene karte iz sledenja volkov. **S črto** označimo pot, ki smo jo pregledali, vendar na njej **nismo našli volčjih sledi**. Na točki 1 smo npr. naleteli na sledi volkov in jim potem sledili do točke 5. Pot, po kateri **sledimo volkovom** označimo s **puščicami**, ki nakazujejo smer gibanja volkov. S točkami (npr. 2, 3, 4) označimo vsa posebna opazanja (najden iztrebek, markiranje z urinom, ostanke plena, priključitev ali odcepitev enega od volkov od skupine ipd.), kaj smo opazili pod določeno številko označimo na popisnem obrazcu. Ko končamo s sledenjem (tukaj na točki 5), se vrnemo do mesta, kjer smo pustili avtomobil.

LIFE08 NAT/SLO/000244 SloWolf			POPISNI LIST – SLEDENJE VOLKOV	
Datum: <u>10.2.2011</u> Območje/Lovišče: <u>Notranjska, LD Babno polje</u> Iskanje sledi: z avtomobilom / <u>peš</u>				
Popisovalci: <u>Franc Sosedov, Jožica Sosedova</u>				
Zap. št.	Ura	Min. število volkov	Opazanja / nabrani vzorci za genetiko / <u>GPS</u> koordinate	
1	10:35	1	našli smo sledi volkov, vsaj en volk prišel na cesto in šel po njej (x= 14.3599177 y= 45.5316178); velikost stopinje: dolžina = 10.5 cm, širina: 8.5 cm	
2	10:55	2	volkova sta vsaj dva; našli smo iztrebek volka in vzeli vzorec za genetiko velikost stopinje drugega volka: dolžina = 10.5 cm, širina: 8.0 cm	
3	11:45	2	eden volk zavije s ceste, drugi nadaljuje po njej	
4	12:05	1	po 3 km sledenja končamo s sledenjem (x= 14.3697494 y= 45.5232298)	

Slika 4: Primer izpolnjenega popisnega obrazca. Zaporedne številke ustrezajo številkam, ki jih označimo na karti. Če imamo GPS, je zaželeno, da za vsako točko vpišete GPS koordinato (ali vsaj za začetno in končno točko ter morebitne najdene ostanke plena). Koordinate lahko vpisujete v katerikoli obliki.

Predaja vzorcev in materiala

Po končanem sledenju se boste popoldne/zvečer na dogovorjenem mestu dobili z lokalnim koordinatorjem, ki bo prevzel vaše karte, popisne obrazce, nabrane vzorce za genetiko in neuporabljene posodice ter vam razdelil majice »sledil sem volkovom«, obenem pa si boste lahko izmenjali opažanja z drugimi prostovoljci. Če se vam bo mudilo in se ne boste mogli še isti dan dobiti z vašim koordinatorjem, mu to sporočite preko telefona, da se boste dogovorili za prevzem materiala ob drugi priliki. V tem primeru vas prosimo, da nabrane genetske vzorce (še posebej vzorce urina) do prevzema shranite na hladno – najbolje v zamrzovalnik oz. na drugo mesto, kjer bodo na hladnem. Fotografije stopinj pošljite po elektronski pošti na: raziskovanje.volkov@gmail.com ali jih že na terenu prenesete na računalnik lokalnega koordinatorja. Veseli bomo tudi drugih posnetkov ali opisa vaših vtisov s sledenja, ki bi jih lahko objavili na projektnem blogu (www.volkovi.si/sl/blog).

O REZULTATIH AKCIJE

O rezultatih akcije sledenja boste po opravljenih analizah obveščeni preko elektronske pošte, rezultati akcije pa bodo objavljeni tudi v glasilu Lovec in na projektni spletni strani www.volkovi.si. Če bi kdo želel izvedeti še kakšne dodatne informacije, nas lahko tudi neposredno kontaktira (kontakti so na koncu navodil).

Prosimo, da sporočite, če kdo želi, da se njegovega imena javno ne omenja v zahvali prostovoljcem, ki so sodelovali pri sledenju.

NEVARNOSTI IN ETIKA

Prostovoljci se sledenja volkov v okviru projekta SloWolf udeležujejo **na lastno odgovornost**. Zato vas prosimo, da poskrbite za svojo varnost med sledenjem – predvsem, da vožnjo z avtomobilom prilagodite snežnim razmeram. Dobro ocenite tudi svojo fizično pripravljenost (hoja po globokem snegu je precej bolj naporna od hoje po trdi podlagi), da ne boste omagali sredi gozda. Vedno računajte, da se boste morali po sledenju še vrniti do avtomobila. S seboj vzemite obutev, obleko in ostalo opremo primerno za zimske razmere. Če imate težave z orientacijo v naravi, poskrbite, da bo v vaši skupini nekdo, ki se zna dobro orientirati s pomočjo karte, da se ne izgubite. Če se zanašate na GPS, upoštevajte, da se v mrazu baterije hitreje izpraznijo (imejte s samo rezervne baterije).

Med sledenjem upoštevajte, da se gibate v naravnem okolju, v katerem živijo mnoge živalske vrste. Če opazite divjad, ji ne poskušajte slediti in je po nepotrebnem vznemirjati. Če ugotovite, da ste splašili volkove (npr. če sledi prekrizajo vašo sled in pred tem teh sledi tam še ni bilo), sledenje prekinite, da jih ne boste vznemirjali. Verjetnost, da bi med sledenjem srečali volkove je zelo majhna. Če jih slučajno srečate, ni razloga za paniko. Volkovi NISO nevarni za človeka, niti če jih je več, niti če so lačni – v Sloveniji ni zabeleženega niti enega potrjenega napada volka na človeka. Redko je lahko v določenih okoliščinah za človeka nevaren rjavi medved, če ga presenetite. Če vas sledi volkov vodijo skozi gosto smrečje ali grmičevje, pred vstopom požvižgajte ali se drugače oglasite, da bo imel medved dovolj časa, da se vam umakne, če je slučajno tam. Če med sledenjem srečate medveda, se mu mirno umaknite (brez teka). Verjetnost napada medveda je izredno majhna, še posebej pozimi, ko so samice z mladiči v brlogih. Če slučajno naletite na potencialni medvedji brlog (kraško jamo širšo od pol metra), ne vstopajte vanjo, ampak se tiho umaknite.

Precej bolj nevarna od medveda je vožnja z avtomobilom. Pri vožnji upoštevajte snežne razmere in delovanje vašega vozila – raje se prej ustavite in nadaljujte peš, kot da se zakopljete (bodite posebej pozorni, kadar gre cesta navzdol – nazaj bo precej težje voziti). Ko parkirate avtomobil, bodite pozorni, da ne zaprete gozdne ceste in da ne zapeljete pregloboko v sneg, da ne bi mogli več speljati. Priporočamo, da imate v avtomobilu lopato.

Pazite, da pred odhodom na teren napolnite mobilni telefon. Zaradi mraza se lahko mobilni telefon prej izprazni - v tem primeru je bolje, da telefon izključite in ga ponovno prižgete, če boste potrebovali pomoč.

V primeru nesreče ali kakršnihkoli drugih problemov takoj obvestite vašega lokalnega koordinatorja. Če le-ta ni dosegljiv (ker bo prav tako sledil volkove), poskusite dobiti koga drugega med spodaj navedenimi kontakti. Upoštevajte, da na dinarskem območju marsikje ni pokritosti z GSM signalom.

Ko končate s sledenjem, se po telefonu javite svojemu lokalnemu koordinatorju.

SEZNAM LOKALNIH KOORDINATORJEV IN KONTAKTNI E-MAIL NASLOVI (telefonske številke boste prejeli ob samo akciji):

Anamarija Žagar, anamarija.slowolf@gmail.com
 Franc Kljun, franc.kljun@bf.uni-lj.si
 Hubert Potočnik, hubert.potocnik@gmail.com
 Irena Kavčič, irena.kavcic@bf.uni-lj.si
 Ivan Kos, ivan.kos@bf.uni-lj.si
 Maja Jelenčič, mjelencic@gmail.com
 Miha Krofel, miha.krofel@gmail.com
 Nina Ražen, nina.razen@gmail.com
 Rok Černe, rok.cerne@zgs.gov.si
 Tomaž Skrbinšek, tomaz.skrbinsek@gmail.com
 Urša Marinko, marinko.ursa@gmail.com

KRATEK POVZETEK POTEKA SLEDENJA VOLKOV

- iskanje sledi volkov: s počasno vožnjo ali hojo po gozdnih cestah iščemo stopinje volkov (30 km z avtomobilom oziroma 10-15 km peš)
- na karto s črto vrišemo pot, ki smo jo opravili med iskanjem sledi, ko nismo našli sledi volkov
- ko najdemo stopinje enega ali več volkov, jim peš sledimo vsaj še 1 kilometer (zaželeno 2-3 km)
- na karto sproti s puščicami vrisujemo pot, po kateri sledimo volkovom (primer na sliki 3)
- vsa opažanja na karti označimo z zaporedno številko, opis pa zapišemo v popisni obrazec
- izmerimo velikost stopinje oziroma večih stopinj, če sledimo več kot enega volka (meritve zapišemo v popisni obrazec)
- med sledenjem smo pozorni na število volkov v tropu (najlažje, ko se sledi razdelijo)
- posebej pozorni smo na iztrebke in markiranje z urinom, iz katerih vzamemo vzorce za genetske analize. Vzamemo po en vzorec iz vsakega najdenega iztrebka. Med sledenjem vzamemo vzorec urina **iz samo dveh različnih markacij** (uriniranje na navpičen objekt – dominantna žival), razen tega pa vzamemo vzorce tudi vsakič, ko najdemo **uriniranje na tla** (večja količina urina izpuščena neposredno na tla – podrejena žival). Pri vzorcih urina pazimo, da damo v vsako posodico za vzorec urin enega samega volka. Pri odvzemu sledimo navodilom za odvzem genetskih vzorcev.
- v primeru odkritja ostankov plena volkov si natančno zabeležimo lokacijo in obvestimo lokalnega koordinatorja
- v primeru odkritja sledi risa si natančno zabeležimo lokacijo in obvestimo lokalnega koordinatorja